ČESKÝ JAZYK 8. ROČNÍK

upraveno dodatkem č. 04, č.j. ZSV/426/2022

Očekávané výstupy ***na konci 8. ročníku žák:***	**Učivo**	**Mezipředmě-tové vztahy a začlenění PT**
I. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
naslouchá s cílenou pozorností, je přístupný návrhům a názorům jiných, adekvátně dešifruje i neverbální sdělení, usiluje o vcítění se	naslouchání a empatie	OSV
účinně a kultivovaně se dorozumívá, využívá jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci s ohledem na adresáta, na situaci i účel projevu, zvažuje vhodnou délku svého projevu	jazykové prostředky s ohledem na adresáta, účel a situaci projevu	
při připraveném ústním projevu využívá vhodných jazykových i nejazykových prostředků k upoutání pozornosti, dodrží požadovaný čas	mluvní cvičení	
při mluveném projevu vědomě zaujme vhodný postoj, uměřeně gestikuluje, používá vhodné mimiky	nonverbální prostředky	
při výstavbě svého projevu vědomě dodržuje předem připravený vhodný postup (časový, či příčinný)	příprava projevu	
k oživení svých projevů používá rčení, přirovnání, přísloví a pořekadla	rčení, další frazémy	
promyšleně používá jednoduché metody k písemnému uspořádání svých myšlenek (volné psaní, myšlenková mapa, vhodná symbolika, piktogramy)	uspořádání myšlenek	
člení text na odstavce a používá i jiných způsobů jeho členění, v textu psaném na počítači vhodně používá různých velikostí i druhů písma, použije i desetinné členění textu	velikost písma, druhy písma, odrážky, číslování	
vyhodnotí svůj text i text (a mluvený projev) svých spolužáků na základě dodaných kritérií, sám se podílí na formulaci indikátorů dobré písemné práce	hodnocení práce	
uspořádaně popisuje vzhled i vlastnosti osob (především svých přátel, příbuzných a známých)	charakteristika	OSV.
při popisu věci, krajiny, či události, k nimž má vztah, používá vhodných obrazných vyjádření (přívlastků, přirovnání, personifikace, metafory), vyjádří vjemy různých smyslů	líčení	ENVI
výstižně reprodukuje hlavní myšlenky, vytváří výpisky i jednoduchý výtah z textu, rozliší fakta od názorů a hodnocení	výpisky, výtah	
s pomocí učebnice a jednoho dalšího zdroje zpracuje výtah z učební látky vybraného předmětu	výtah, citace zdroje	
napíše jednoduchý výklad o něčem, co ho zajímá, využije různých zdrojů	výklad	
věcně a srozumitelně vysvětluje své názory na aktuální problémy, které se ho týkají, vyjádří i své postoje, svou úvahu podpoří vhodnou argumentací	jednoduchá úvaha	OSV DEM
vhodným způsobem prezentuje výsledky své nebo skupinové práce (a to i před cizími posluchači), vybírá k tomu adekvátní prostředky včetně multimediálních	prezentace	
rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace, rozpozná její jazykové i mimojazykové prostředky, rozeznává záměry autora (ústního i písemného projevu)	manipulativní komunikace	MEDI
věcně a podle pravidel diskutuje, rozvíjí myšlenky druhých, vyjádří i obhájí svůj vlastní názor, trpělivě a věcně ho vysvětluje	diskuse	OSV

II. JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Úvod do českého jazyka		
pečuje o kulturu svého mluveného a psaného projevu	kultura jazyka	OSV
nalézá v projevu prvky různých vrstev jazyka (slang, argot…) a pro oživení svého spisovného jazykového projevu je ve vhodných situacích uvědoměle používá	slang, argot	
rozezná prvky obecné češtiny i nářečí, převádí text z nespisovné podoby do podoby spisovné	obecná čeština, nářečí	
v hrubých rysech (s využitím pochopení kontextu) přeloží jednoduchý slovenský a polský text do češtiny	západoslovanské jazyky	MULT
Nauka o slovech a tvoření slov		
na příkladech v textu dokládá různé způsoby obohacování české slovní zásoby	skládání – složenina vlastní a nevlastní, odvozování, zkracování – iniciálová zkratka, zkratkové slovo přejímání slov	
vysvětlí nejběžněji používaná přenesení významu i nejběžnější frazémy, sám je používá	metafora, metonymie, frazém	
rozumí slovům cizího původu a nahrazuje je synonymními slovy domácími	slova přejatá	
používá slovníky pro určení významu slova	synonyma, antonyma, homonyma	
Tvarosloví		
skloňuje běžně užívaná slova přejatá a cizí vlastní jména významných osobností	skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních – obvyklých	MULT
používá správný pravopis častých vlastních jmen a názvů, správné psaní velkých písmen v méně běžných typech si ověřuje v Pravidlech českého pravopisu	psaní velkých písmen	
ve svém projevuje občas nahrazuje zájmeno „který“ správným tvarem zájmena jenž	skloňování zájmena jenž	
ve svých projevech se vědomě snaží vyvarovat nadbytečného používání ukazovacích zájmen	zájmena ukazovací	
rozezná slovesa v činném a trpném rodu, vzájemně je převádí z jednoho rodu do druhého	slovesný rod (činný a trpný).	
rozezná u sloves slovesný vid, vytváří řady sloves s různými vidy a různou násobeností děje	slovesný vid, vidová dvojice	
Skladba		
rozezná věty podle členitosti, vědomě využívá jednočlenných vět pro zvýšení spádu u souvislého vypravování	věty dvojčlenné a jednočlenné	
v psaných projevech využívá různých možností zápisu přímé řeči	přímá řeč	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, převádí větný člen do podoby věty vedlejší, větu vedlejší zabuduje zpět do řídící věty v podobě větného členu	druhy VV, vztah mezi větnými členy a vedlejšími větami	
vyjadřuje vhodným způsobem významové vztahy – slučovací, odporovací, stupňovací, vylučovací, příčinné (důvodové) a důsledkové mezi HV, rozšíří větu jednoduchou na souvětí s požadovaným vztahem	souvětí souřadné	
rozšíří větný člen na člen několikanásobný s požadovaným vztahem	významový poměr mezi jednotlivými členy v několikanásobném větném členu	
píše správně interpunkci v jednodušších souvětích podřadných i souřadných	syntaktický pravopis	

III. LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
čte plynule, výrazně, s prožitkem a s porozuměním (nahlas i potichu) přiměřeně náročné texty, zvládá základy studijního čtení	čtení s porozuměním	OSV
diskutuje o textu, jednoduše a srozumitelným způsobem prezentuje svou interpretaci textu	diskuse a interpretace	
ve svých zápiscích využívá výpisků, cituje zajímavé myšlenky, sepíše i jednoduchý obsah textu	citace a obsah textu	
seznamuje se s nejvýznamnějšími díly a autory světové a české literatury, vyjadřuje, jak na něj zapůsobily, čím jsou aktuální, porovnává jejich vyznění se svými zkušenostmi	dějiny literatury	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	literární směry	GLOB, MULT
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci	literární druhy a žánry	MULT
vysvětlí příčiny jednání hrdinů, popíše jejich pocity, rozlišuje jejich jednání a úmysly, porovná jednání hrdinů textů ze svými zážitky a zkušenostmi	hrdina	OSV
vyjádří následnost dílčích epizod příběhu, nebo vztahů mezi postavami prostřednictvím grafických schémat a diagramů	epizody díla, vztahy mezi postavami	
rozezná různé žánry literatury, na různých ukázkách určí jejich typické znaky	horor, sci-fi, epigram, cestopis, fejeton,	GLOB
při rozboru textu používá jednoduché literární pojmy	satira, ironie, sarkasmus, parodie, symbol, hyperbola, alegorie	
určí typické znaky legendy, odliší ji od pověstí	legenda	
pojmenuje a vyhledá typické znaky kroniky a eposu	epos, kronika	GLOB
výrazně a s prožitkem recituje vhodné umělecké texty	výrazný přednes	OSV
při rozboru publicistických textů rozliší bulvární (zábavní) prvky od prvků informativních	prvky bulvární kontra prvky informativní	MEDI
využívá inspirace z přečtených textů k tvorbě vlastních literárních pokusů, aktivně se zapojuje do kulturního dění na škole (svými dílky případně přispívá do školního časopisu…)	vlastní tvorba	OSV, MEDI
orientuje se v místní pobočce regionální knihovny, orientuje se v jednoduchých katalozích vedených v počítači	orientace v knihovně	
v klasických dramatech rozliší prvky komedie a tragedie	tragédie, komedie	